

mun. Chișinău, str. P. Rareș, nr.18,
Republica Moldova, MD-2005,
tel./fax: (+ 373 22) 21 87 68
e-mail: info@csj.md

Chișinău, P.Rareș, 18 street,
Republic of Moldova, MD-2005,
tel./fax: (+373 22) 21 87 68
e-mail: info@csj.md

Curtea Constituțională

Nr. 3r-9/24
Din 01 aprilie 2024

Curtea Supremă de Justiție, în baza încheierii din 27 martie 2024, vă expediază sesizarea lui Ruslan Nastas privind exercitarea controlului constituționalității a prevederilor art. 2, alin. (3), lit. c) și art. 12 din Codul administrativ.

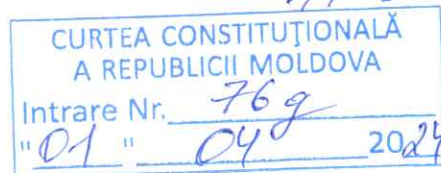
Anexă: copia încheierii din data de 27 martie 2024 - 5 file
Sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate – 7 file

Cu respect,

Președinte interimar al
Curții Supreme de Justiție

Stela Procopciuc

Ex: O. Suduc

Autorul sesizării: **Nastas Ruslan,**

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate
al art. 2 alin. (3) lit. c) și art. 12 din Codul administrativ
în partea limitării controlului normativ a hotărârilor Guvernului

I. Informații pertinente despre cazul depus judecății instanței de drept comun.

Autorul sesizării a înaintat la Judecătoria Chișinău, sed. Râșcani, contestația asupra procesului verbal nr. 6559641146647381 din 18 august 2021 privind comiterea contravenției prevăzute de art.236 alin.(1) din Codul contravențional al RM- depășirea vitezei. Motivul de bază fiind lipsa indicatorului "Atenție radar" pe porțiunea respectivă a drumului.

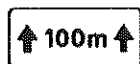
Deci, în motivația contestației s-a relatat că:

1. Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 prevede indicatorul 5.29 „Atenție, radar”. Astfel, pe intervalul str. Columna, 172, mun. Chișinău acest indicator lipsește, respectiv utilizarea radarului fără informarea prealabilă a conducătorilor auto și fără plasarea indicatorului în cauză nu se încadrează în prevederile normative. Mai mult, art.22 alin.(3) lit.a) din Legea nr. 131 din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier prevede dreptul imperativ a conducătorilor la informații veridice, din partea administratorilor de drumuri.

2. S-a accentuat, că Regulamentul circulației rutiere nu diferențiază un radar staționar de cel mobil și nu instituie vreo excepție referitor la plasarea indicatorului vizat, prin urmare obligativitatea informării conducătorilor se deduce la toate cazurile de utilizare a acestora.

S-a menționat asupra lipsei explicației logico-juridice, de ce în cazul radarului staționar se plasează indicator, iar în cazul radarului mobil măsurările se efectuează în lipsa acestuia, or scopul legal al indicatorilor este de a informa/avertiza participanții la trafic, fiind o condiție pentru siguranța rutieră eficientă.

De asemenea s-a evidențiat, că obținerea scopului legitim dorit (de a disciplina șoferii auto) pe porțiuni aleatorii a drumului poate fi efectuată în strictă conformitate cu cadrul legal existent și anume prin plasarea indicatorului 5.29 „Atenție, radar” în combinație cu indicatorul 6.2.1 "Zona de acțiune" și anume:

3. Judecătoria Chișinău, sed. Rîșcani⁷ prin Hotărârea din 16 iunie 2022 (dosarul nr. 5r-436/2022) și-a motivat soluția de respingere a argumentelor aferente precondiției de alertare a conducătorilor prin indicatorul "Atenție radar" prin faptul că:

"Potrivit punctului 7 din Regulamentul cu privire la modul de utilizare a mijloacelor tehnice, inclusiv a mijloacelor de măsurare și aparatajului medical din dotarea poliției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1139 din 18 septembrie 2003, dispozitivele pentru aprecierea vitezei de deplasare a mijloacelor de transport și aparatajului medical pot fi utilizate: în timpul patrulării pedestre sau cu ajutorul automobilelor speciale ale poliției; pe sectoarele drumurilor publice cu o concentrare sporită a accidentelor rutiere provocate din cauza excesului de viteză.

În redacția inițială, Regulamentul indicat, la punctul 7, conținea nota potrivit căreia „dispozitivele pentru aprecierea vitezei de deplasare a mijloacelor de transport pot fi utilizate numai pe sectoarele drumurilor publice unde sunt instalate indicatoare rutiere „Atenție radar””, însă acesta a fost abrogat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, în vigoare din 15 iulie 2009.

În această ordine de idei, instanța de judecată va menționa că, legiuitorul a exclus obligația autorității competente de a utiliza mijloacele tehnice de măsurare în modul indicat supra și a permis utilizarea acestora înafara sferei de acțiune a indicatorului 5.29 „Atenție, radar”.

Deci, instanța s-a condus de deducția potrivit căreia dacă prevederea imperativă privind admisibilitatea utilizării radarelor mobile în raza indicatorului menționat a fost exclusă (abrogată) ar reieși posibilitatea utilizării radarelor într-o manieră necondiționată de indicatoarele rutiere.

4. Nefiind de acord cu poziția instanței în materie contravențională, de motivare bazată pe raționamente ce decurg din conținutul normelor abrogate, autorul sesizării în faza de recurs a ridicat excepția de neconstituționalitate a punctului prin care s-a abrogat nota vizată supra.

Curtea Constituțională prin Decizia⁸ nr. 98 din 10 august 2023 a declarat inadmisibilă sesizarea nr. 168g/2023, fiind relatat faptul că abrogarea a avut loc până la data comiterii contravenției, respectiv activitatea normativă de excludere a notei vizate nu guvernează speța litigioasă.

5. Deci, Curtea de Apel Chișinău nu a reținut logica expusă supra și prin Decizia⁹ din 24 octombrie 2023 a respins recursul asupra Hotărârii Judecătoriai Chișinău, sed. Rîșcani.

Adică, în pofida faptului că Curtea Constituțională în Decizia vizată a indicat expres că prevederea abrogată nu este aplicabilă speței, instanța de recurs a menținut soluția instanței de fond care s-a bazat exclusiv pe conținutul unei prevederi abrogate în motivarea utilizării radarelor mobile în afara indicatorului "Atenție radar".

Astfel, se deduce faptul că activitatea normativă de excludere a notei privind obligativitatea utilizării radarelor mobile numai în coraport cu indicatorul "Atenție radar" a dus la tragerea la răspundere contravențională a autorului sesizării, nefiind în corespundere cu cadrul legal conex.

6. Deci, reieșind din cele indicate mai sus, autorul sesizării s-a adresat Curții de Apel Chișinău în vederea efectuării controlului normativ a pct.2 din Hotărârea Guvernului nr.

⁷ https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/3c886bc4-9855-49cd-9a20-fd57a4469b6b

⁸ <https://constcourt.md/ccdocview.php?tip=decizii&docid=1414&l=ro>

⁹ https://cac.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/18471edd-a290-4354-8485-6f1c04b10973

357/2009 prin care s-a abrogat nota "dispozitivele pentru aprecierea vitezei de deplasare a mijloacelor de transport pot fi utilizate numai pe sectoarele drumurilor publice unde sunt instalate indicatoare rutiere "Atenție radar"" din pct.6 a Regulamentului cu privire la modul de utilizare a mijloacelor tehnice, inclusiv a mijloacelor de măsurare și aparatajului medical din dotarea poliției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1139/2003.

În susținerea poziției sale s-au invocat mai multe temeiuri ce atestă ilegalitatea acestei activități normative, inclusiv necorespunderea prevederilor din art.1 alin.(2), art.22 alin.(3) lit.a) din Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier, precum și principiilor acesteia.

Deci, în instanța de contencios administrativ s-a solicitat verificarea legalității și nicidecum a constituționalității normei vizate.

7. Cu toate acestea, prin Încheierea¹⁰ Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2023 (dosarul nr. 3-219/23) acțiunea în control normativ a fost declarată ca inadmisibilă pe motiv că nu ține de competența instanțelor de drept comun verificarea legalității Hotărârilor de Guvern, acestea fiind verificate de Curtea Constituțională sub aspectul corespunderii Constituției RM.

8. Astfel, în situația creată, autorul sesizării este în impas juridic de a contesta eficient normele de drept în baza cărora s-a efectuat atingerea drepturilor acestuia, nefiind asigurat accesul efectiv la justiție, or principalele obiecții de ilegalitate a motivației instanței de fond în materie contravențională au rămas fără aprecierea juridică a instituțiilor abilitate - a Curții Constituționale, Completului penal și Contravențional al Curții de Apel Chișinău, precum și cel în materie Civilă și Contencios administrativ.

II. Obiectul Sesizării

9. Obiectul sesizării constituie caracterul incert al prevederilor din Codul administrativ și anume:

1) art. 2 alin. (3) lit. c) potrivit căruia "Prevederile prezentului cod nu se aplică actelor supuse controlului de constituționalitate de către Curtea Constituțională";

2) art. 12 conform căruia "Un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice".

III. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție și pretinsa încălcare a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție.

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului este republica.

(3) Republica Moldova este un **stat de drept**, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

¹⁰ https://cac.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/c62a68ec-4a1b-4cb6-bafc-e62e80ae1a99

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Articolul 18

Protecția cetățenilor Republicii Moldova

(1) Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de protecția statului atât în țară, cât și în străinătate.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) **Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.**

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 24

Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

(1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

11. Este de menționat, că indicatoarele rutiere reprezintă în sine elemente regulatorii a normelor de drept, care stabilesc o anumită conduită, fiind opozabile cerințelor aferente actelor normative, sub aspectul previzibilității, calității, uniformității și legalității scopului urmărit.

Prin urmare, folosirea indicatoarelor "Atenție radar" în fața radarelor staționare și neutilizarea acestora în cazul radarelor mobile nu corespunde criteriului uniformității legii în situații identice, or radarul staționar și cel mobil sunt de fapt dispozitive juridic identice și urmează a fi folosite într-o manieră uniformă.

Mai mult, prevederile normative nici nu stabilesc vreo distincție juridică între radar mobil și cel staționar - fapt care viciază criteriul previzibilității reglementărilor identice în situații identice.

De asemenea, este de remarcat că în corespundere cu art.24 alin.(1) din Constituția RM, statul garantează fiecărui om dreptul la viață.

12. În conformitate cu art.1 alin.(2) din Legea nr.131/2007 privind siguranța traficului rutier "Dispozițiile prezentei legi vizează traficul rutier din punctul de vedere al asigurării desfășurării lui fluente și în plină siguranță, ceea ce presupune protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, apărarea proprietății acestora, ocrotirea sănătății, integrității corporale și a vieții participanților la trafic, precum și protecția mediului înconjurător".

Astfel, scopul legitim de bază a dirijării traficului rutier este ocrotirea vieții și integrității corporale în corespundere cu art.24 din Constituția RM. Prin urmare, se deduce că indicatoarele rutiere sunt elemente de asigurare a integrității fizice, menite să preîntâmpine abaterile în trafic în vederea neadmiterii unor urmări delictuoase. Deci, urmează de reținut, că utilizarea radarului înafara indicatorului "Atenția radar" nu preîntâmpină în nici un fel abaterea, ci numai o taxează post factum, fiind o situație integral contrară scopului legal instituit.

IV. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție.

13. După cum s-a menționat supra, abținerea instanței de drept comun de la examinarea legalității Hotărârii de Guvern afectează dreptul de a fi informat în corespundere cu cadrul legal, însă la caz în fața Curții Constituționale acest drept fundamental este unu adiacent.

Prin neexaminarea în fond a pretențiilor de legalitate aferente actului normativ subordonat legii se atestă afectarea dreptului de acces la justiție, or conform art. 20 alin. (2) din Constituția RM, nici o lege nu poate îngreui accesul la justiție.

Astfel, instanța de judecată în redacția actuală al art. 2 alin. (3) lit. c) combinat cu art. 12 din Codul administrativ al RM, tratează ca fiind inadmisibile acțiunile în control normativ (de legalitate) a Hotărârilor Guvernului, ceea ce în mod implicit afectează drepturile și libertățile omului consacrate în art. 4 din Legea supremă și subminează caracterul de drept al statului stabilit de art. 1 alin. (3) din Constituția RM, dreptul la remediu și acces efectiv la justiție devenind a fi unu iluzoriu.

14. În acest sens este remarcabilă practica Curții Constituționale în aria problemei abordate.

Astfel prin Decizia¹¹ nr. 7/2011 a Curții Constituționale de sistare a procesului pentru controlul constituționalității unor prevederi referitoare la deconectarea de la sistemele centralizate de termoficare (Sesizarea nr. 33a/2011) s-a stabilit că problema de control al legalității Hotărârii Guvernului nr.1343/2008 ține de instanțe de drept comun.

De menționat este că prin Hotărârea în cauză s-a aprobat Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la / reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă.

15. Totodată este de menționat că un regulament similar, Curtea Constituțională a reținut spre examinare stabilind în acest sens propria competență, adoptând în acest sens Hotărârea¹² nr. 4/2022 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

Deci, la pct. 22 din Hotărârea vizată Curtea a menționat că prevederile punctelor contestate din Hotărârea Guvernului au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate, fiind pronunțate Deciziile de sistare a procesului nr. 7 din 30 decembrie 2011 și de inadmisibilitate nr. 16 din 9 februarie 2018.

În același timp la pct. 23 din actul vizat supra, Curtea a conchis că "De principiu, această situație nu poate să constituie un impediment pentru a solicita controlul de constituționalitate a unor prevederi din perspectiva altor critici de neconstituționalitate. În asemenea cazuri, Curtea

¹¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=16061&lang=ro

¹² <https://www.constcourt.md/ccdocview.php?tip=hotariri&docid=800&l=ro>

trebuie să verifice dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea (a se vedea DCC nr. 124 din 25 noiembrie 2019, § 17; DCC nr. 25 din 2 martie 2020, § 19; DCC nr. 131 din 19 noiembrie 2020, § 20).

16. Din ambele acte a Curții Constituționale sus menționate reies soluții diametral opuse de dualism a competenței în ceea ce privește competența de examinare a legalității/constituționalității Hotărârilor Guvernului.

Analizând motivațiile Curții Constituționale în ambele acte, s-ar deduce raționamentul din care derivă că obiecțiile vis-a-vis de legalitate (corespunderea legilor) țin de competența instanțelor de drept comun, iar cele de constituționalitate (corespunderea Constituției) deja se atribuie în competența Curții Constituționale, nefiind în acest sens nici o contradicție sau dualism de reglementare care apare la prima vedere.

Totodată, după cum se observă din poziția Curții de Apel Chișinău, ultima excedează de la propria competența examinarea legalității Hotărârilor Guvernului, și o atribuie necondiționat Curții Constituționale.

17. Reieșind din cele expuse supra, se necesită intervenția Curții Constituționale în vederea stabilirii unui concept uniform în materie de competența instituțională de verificare conformității unor acte administrative cu caracter normativ emise de către Guvern în formă de Hotărâre.

În mod complementar, atrag atenția instanței de contencios constituțional că Deciziile Comisiei Situației Excepționale conform cadrului legal se verifică de către instanțele de drept comun, iar acestea sunt similare celor emise de Guvern, în componența Comisiei figurează membrii Guvernului, iar actele Comisiei în cauză pe alocuri sunt chiar la nivel de lege (cu caracter excepțional).

Prin urmare, problematica abordată urmează a fi privită în mod sistematic în armonie cu prevederile legale cu o natura juridică similară, iar prevederile legale contestate prin actul Curții să fie aduse în deplină concordanță cu materia constituțională.

V. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând electronic la final.

Nastas Ruslan

Dosarul nr. 3r-9/24

2-23168577-01-3r-15012024

Instanța de fond: Curtea de Apel Chișinău – V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca

ÎNCHEIERE

27 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

în componența:

Președinte, judecător

judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând cererea depusă de către Ruslan Nastas cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea înaintată de către Ruslan Nastas împotriva Guvernului Republicii Moldova privind anularea pct.2 din Hotărârea Guvernului nr.357 din 13 mai 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere,

împotriva încheierii din data de 20 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea în control normativ depusă de către Ruslan Nastas, pe motiv că actul contestat nu constituie act administrativ normativ în sensul art. 12 din Codul administrativ, iar verificarea legalității acestuia nu ține de competența Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 27 noiembrie 2023, Ruslan Nastas a depus acțiune în control normativ împotriva Guvernului Republicii Moldova privind anularea pct.2 din Hotărârea Guvernului nr.357 din 13 mai 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 20 decembrie 2023 a declarat inadmisibilă acțiunea în control normativ depusă de către Ruslan Nastas, pe motiv că actul contestat nu constituie act administrativ normativ în sensul art. 12 din Codul administrativ, iar verificarea legalității acestuia nu ține de competența Curții de Apel Chișinău. (f.d.19-22)

Împotriva încheierii instanței de apel a depus recurs Ruslan Nastas, prin care a solicitat admiterea recursului, admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, anularea încheierii cu remiterea cauzei spre rejudecare. (f.d. 25-26)

În motivarea recursului Ruslan Nastas a invocat dezacordul cu soluția adoptată, menționând că instanța de fond a susținut că Hotărârile Guvernului în corespundere cu cadrul normativ se examinează sub aspectul constituționalității de către Curtea Constituțională.

Recurentul a menționat că sub aspectul formal, o asemenea ipoteză poate fi reținută ca fiind una rațională și bazată pe cadrul normativ pertinent, însă sub prisma sistematică în coroborare cu logica juridică de eficiența apărării drepturilor viciate prin activitatea normativă, această abordare nu asigură caracterul integru și armonios al

normelor de drept destinate interesului individual precum și cel colectiv legitim - fiind un pilon de bază a unui stat de drept. Este de menționat că instanțelor de judecată revine rolul crucial de asigurare a drepturilor garantate, inclusiv prin acces efectiv la justiție, fără de care un stat de drept își pierde calitățile funcționale.

Ruslan Nastas a indicat că prezenta cauza urmează a fi delimitată conceptual de cauza contravențională și cea de contencios constituțional, fiind aferente acesteia, însă având natură juridică distinctă.

În cadrul procesului contravențional de contestare a procesului-verbal din 18 august 2021, prin care recurentul a fost tras la răspundere contravențională pentru depășirea vitezei măsurate cu un radar mobil în lipsa indicatorului „atenție radar”, instanța a concluzionat că activitatea normativă de excludere a notei care obliga utilizarea radarului mobil numai în aria de acțiune a indicatorului „atenție radar” pe cale de consecință deja permite măsurarea vitezei cu radar mobil fără necesitate de a ține cont de avertizare a conducătorilor auto prin indicatorul respectiv.

În situația în care instanța de ordin contravențional și-a bazat concluziile sale pe o activitate normativă de excludere a notei vizate supra, în opinia recurentului a intervenit temei de verificare a constituționalității activității în cauză.

Curtea Constituțională prin Decizia nr. 98 din 10 august 2023 a declarat inadmisibilă Sesizarea nr. 168g/2023, fiind relatat faptul că abrogarea a avut loc până la data comiterii contravenției, respectiv activitatea normativă de excludere a notei vizate nu guvernează speța litigioasă.

În asemenea circumstanțe, Ruslan Nastas a atras atenția instanței de recurs că în prezenta speța nu se invocă neconstituționalitatea pct.2 din Hotărârea Guvernului nr. 357/2009, ceea ce ține de competența Curții Constituționale, dar ilegalitatea normei date, ca fiind contrară prevederilor art. 3 din Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier, precum și principiilor acesteia, fiind de competența instanțelor de drept comun.

Recurentul a subliniat că Curtea Constituțională nu examinează corespunderea cadrului normativ celui legal, ci verifică constituționalitatea actului normativ, alinierea armonioasă a normelor de drept între ele fiind un aspect adiacent al jurisdicției constituționale.

Odată cu recursul înaintat Ruslan Nastas a depus și cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate al art. 2 alin. (3) lit. c) și art. 12 din Codul administrativ în partea limitării controlului normativ a hotărârilor Guvernului

Studiind cererea înaintată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate și sesizării Curții Constituționale, din motivele ce succed.

În conformitate cu art.195 din Codul administrativ procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Conform art. 12¹, alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra

conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Distinct, instanța de recurs reține că la 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a adoptat Hotărârea nr.2 „Pentru interpretarea articolului 135, alin.(1), lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr.55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Conform §79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea art.135, alin.(1), lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.-

Potrivit §82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135, alin.(1), lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

În context Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea cumulativă a condițiilor strict-obligatorii prevăzute la art.12¹, alin.(2) din Codul de procedură civilă.

În speță, obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 2, alin. (3), lit. c) și art. 12 din Codul administrativ în partea

limitării controlului normativ a hotărârilor Guvernului, care în opina recurentului sunt contrare dispozițiilor art. 20 din Constituție.

Potrivit art.135, alin.(1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, coroborat cu dispozițiile art.4, alin.(1), lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr.317-XIII din 13 decembrie 1994, Curtea Constituțională exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că în litigiul dedus judecării sunt întrunite condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate stabilite în art.12¹, alin. (2) din Codul de procedură civilă și Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 a Curții Constituționale, or, obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, constituie prevederile art. 2, alin. (3), lit. c) și art. 12 din Codul administrativ, care intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135, alin.(1), lit. a) din Constituție. Excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de către o parte implicată în proces și anume de către recurentul Ruslan Nastas, iar prevederile menționate sunt aplicabile cauzei, precum și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile invocate de către Ruslan Nastas.

Instanța de recurs menționează că cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor de drept indicate supra, constituie o prerogativă a părții din proces, la caz, a recurentului, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

Din considerentele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de Ruslan Nastas privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 2, alin. (3), lit. c) și art. 12 din Codul administrativ, în partea limitării controlului normativ a hotărârilor Guvernului, cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale privind exercitarea controlului constituționalității a normelor de drept nominalizate supra conform competenței ce-i revine potrivit art.135, alin.(1), lit. g) din Constituție.

Totodată, ca rezultat al admiterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a amâna examinarea cauzei în ordine de recurs, reieșind din dispozițiile art.12¹, alin.(3) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

În conformitate cu prevederile art.195 și art. 230 din Codul administrativ, în coroborare cu art.12¹ din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se admite cererea depusă de către Ruslan Nastas cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale.

Se transmite Curții Constituționale sesizarea înaintată Ruslan Nastas privind exercitarea controlului constituționalității a prevederilor art. 2, alin. (3), lit. c) și art. 12 din Codul administrativ, în partea limitării controlului normativ a hotărârilor

Guvernului.

Se amână examinarea cauzei în ordine de recurs, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

/semnătura/

Stela Procopciuc

judecători

/semnătura/

Ion Malanciuc

/semnătura/

Diana Stănilă

Copia corespunde cu originalul

Diana Stănilă